

مجله موسیقی

سال اول

تیر و مرداد ماه ۱۳۱۸

شماره چهارم و پنجم

دنباله شماره یش

موسیقی از نظر پرورش افکار

البته تأثیر موسیقی در انسان که احساساتش از سایر موجودات لطیف تر و بالاتر است بدرجات بیشتر می باشد. تأثیر موسیقی در انسان فطری است و بشر باید بحکم فطرت در مقابل موسیقی متأثر گردد.

رنسار (Ronsard) شاعر فرانسوی در مقدمه تصنیف هائی که در سنه ۱۵۷۲ میلادی طبع نموده مینویسد: «همانطور که خوبی و بدی طلا را با سنگ محک می سنجند پیشینیان روح اشخاص بزرگ منش، پا کدامن و جوانمرد را بوسیله موسیقی امتحان میکرده اند؛ زیرا کسیکه يك آهنگ موسیقی یا يك نوای دلکش طبیعی بشنود، شاد نشود یا سرا پا متأثر نگردد، یا اختیار از کفش خارج نشود، علامت این است که روح پلید فاسد و گمراه دارد و باید از او دوری جست. چون ذات و طینت او پاک نیست. چگونه میتوان با کسی معاشرت کرد که از موسیقی متنفر است؟ کسی که شیفته موسیقی نمی باشد در خور این نیست که پرتو طلائی خورشید را ببیند.»

ایرانیان نیز راجع به تأثیر موسیقی در روح گفته های زیاد دارند، برای مثال

در اینجا چند شعر از يك جنگ ذکر می شود:

چو از کج رو بهای چرخ پلید،
بدانسان ز اندوه پیچان شود،
بنا که یکی نغمه دلنواز،
خوش آن نغمه کز ساز باد آورد،
تو گوئی که یاریست شیرین سخن،
ز بند غم او را رهاند می،
شود مرد دل خسته و نا امید؛
که از ملك هستی گریزان شود؛
بخویش آرد او را دگر باره باز.
بسی درد و شادی بیاد آورد؛
کند قصه از روزگار کهن.
نهد بر دل ریش او مرهمی.

این عقیده پیشینیان بود، امروزه هم معتقدند که موسیقی طبیعتاً در بشر مؤثر است و بندرت اتفاق می افتد که شخصی از موسیقی متأثر نشود. زیرا در حقیقت ادراک سایر هنرها مستلزم بدست آوردن اطلاعات قبلی و تعلیمات مقدماتی است. ولی از آنجا که موسیقی با عواطف رقیقه و قلب و احساسات طبیعی بشر مربوط است، تأثیر آن در روح بی نیاز از اطلاعات فنی میباشد. (البته با استثنای موسیقی علمی عالی که برای ادراک آن تا اندازه مطالعه فنی و آشنائی لازم است.)

مثلاً درك يك شعور، یا يك قطعه نثر، یا يك تابلوی نقاشی، یا ارزش صنعتی يك مجسمه برای طفلی خرد سال یا يك شخص بیسواد خالی از اشکال نیست. در صورتی که همان طفل یا آن شخص ممکن است به محض شنیدن يك قطعه موسیقی بوجد و شغف درآید یا متأثر شود.

بنا بر همین اصل، دانشمندان موسیقی را از نظر اجتماع و پرورش افکار از ضروریات اولیه میدانند و از آنها گفته های زیادی در این زمینه در دست است. یونانیها موسیقی را یکی از مهمترین عوامل پرورش، تعلیم و تربیت و تقویت روح سلحشوری می دانسته اند. افلاطون می گوید: «موسیقی برای نشوونمای بشر لازم است. موسیقی

قوة تدقیق - هوش - حس مشاهده و استنباط، بالاخره عواطف روحی بشر را میافزاید.»
و در جای دیگر میگوید: « شما کرخت ترین جسم و ثقیل ترین روح را بمن بدهید
من قادرم که بنیروی ورزش و موسیقی ثقل و کدورت عارضی را از روان وی زدوده
و مردی هوشمند و سلحشور بشما تحویل بدهم ». .
بتهوون موسیقی دان بزرگ آلمانی می گوید: « موسیقی از قلب تراوش میکند
و بقلب می نشیند » .

پس بی شك قویترین وسیله تأثیر در روح همان موسیقی است .
از زمانهای بسیار قدیم تا کنون پیشوایان ملل و رهبران اقوام از این قدرت
آسمانی استفاده نموده و برای تلقین و ترویج افکار و روش خود آن را بکار برده اند :
مذهب - دولت - ارتش و فرهنگ همه از نظر پرورش افکار موسیقی را مورد استفاده
قرار داده اند . همه می دانند که در کلیساهای مسیحی موسیقی چه وظیفه مهمی را عهده
دار است - در عالم اسلام هم با آنکه موسیقی چندان طرف توجه نبوده غالب و عاظم و
ذا کرین و عظم خود را بالحن ادا مینموده اند؛ زیرا میدانستند با احساس می کردند که
کلام آنها در مستمعین بیشتر تأثیر خواهد نمود .

دولت و ارتش برای تهیج روح سلحشوری و مین پرستی همیشه موسیقی را
وسیله قرار داده اند . ترانه های ملی و سرود های مهیج میننی غالباً باعث جانبازی و
پیروزی لشکر شده است .

باری امروزه دائره استفاده از موسیقی بحدی وسعت پیدا نموده که در کلیه
کشورهای متمدنه، در کودکستانها و دبستانها مواد تحصیلی را بوسیله موسیقی و آهنگ
بخردسالان میآموزند و از کوچکی روح آنها را با موسیقی آشنا می نمایند تا با روح
یگانگی - اتحاد - و سرشت پاک پرورش یابند ؛ و برای میدان مبارزه زندگی مردانی

آماده کردند. بالاخره در تمام مراحل زندگی بموسیقی و وسایل دیگر برای تربیت توده و اتحاد فکری آنها توسل میجویند.

اینک جای بسی خوشوقتی و شکرگزاری است که در اثر فکر توانای پیشوای معظم ما **اعلیحضرت پهلوی** برای پرورش افکار سازمانی بوجود آمده تا با وسایل مختلفی که در دسترس است از قبیل: رادیو - سخنرانی - نمایش - مطبوعات و موسیقی مردم این سرزمین را بشاهراه علم و ادب هدایت نموده و بیش از پیش اتحاد ملی و فکری در افراد تقویت گردد.

کمیسیون موسیقی که یکی از ارکان این سازمان است بهمراهی اداره موسیقی سعی خواهد نمود موسیقی کشور را بمرحله برساند که در خور ترقیات و شئون ملی امروزه ما گردد و بوسیله کنسرت - رادیو - سخنرانی - نمایش - تألیف کتب و نشر مقالات - موسیقی را در تمام کشور ترویج و تعمیم دهد و اهتمام خواهد نمود با ایجاد و انتشار آهنگها و سرود های شاد و مهیج موجب روح نشاط و کار در افراد کشور گردد. سستی و خمودگی را از قلوب ریشه کن کرده شاه پرستی، میهن دوستی و روح سلحشوری را جایگزین آن نماید.

در نتیجه ما موسیقی میخواهیم که بتواند مهیج احساسات درونی ما شده و سپاسگذاری ما را به خداوند بمانند برساند که کشور را بفر وجود چنین شاهنشاهی آراسته که در سایه بلند پایه او می توانیم با اهتزاز و نشاط خود را آماده خدمت میهن کنیم.

پایان